

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

Tijdschrift voor ontwikkelingssamenwerking in Nepal
Driemaandelijks tijdschrift van BIKAS Association v.z.w.
Vol.28, n°3 – juli / augustus / september 2017
Afgiftekantoor GENT-X Erkenning : P206908

Als er geen strijd is, is er ook geen vooruitgang.
(Frederick Douglas)

TOETEREN VERBODEN

Iedereen die Kathmandu reeds bezocht, zal zich vast en zeker het oorverdovend getoeter herinneren. Gemotoriseerde voertuigen op vier, drie of twee wielen baanden zich een weg door de gehavende straten met als gids de claxon. Maar sinds half april is er blijkbaar een einde aan gekomen.

De overheid heeft immers het gebruik van de toeters verboden, op noodsituaties na. Het kan misschien ongeloofwaardig klinken maar de geluidsoverlast is tot 95 procent verminderd. De overige vijf procent zullen dan noodgevallen zijn. Officieel bestaan er verkeersregels maar ze worden zelden of nooit gevolgd. Het

gevolg... chaos. En in die chaos probeerde men 'orde' te scheppen met getoeter met als gevolg tuitende oren... een pollutie op zich. Vanaf 15 mei zou het verplicht zijn voor voetgangers om gebruik te maken van zebrapaden. Maar... er zijn zo goed als geen gemarkeerde oversteekplaatsen.

De meeste straten van de Nepalese hoofdstad zijn opgebroken voor het aanleggen van een gigantisch irrigatienetwerk dat water uit de bergen naar Kathmandu moet brengen. Het Melamchi-project is meer dan 20 jaar oud en men hoopt dat het eerste water deze zomer in buizen zal vloeien en zo het waterprobleem zal opgelost worden.

Sinds een half jaar is het voor meer dan twintig jaar oude dieselveertuigen ook verboden om in de hoofdstad rond te rijden. De politie voert met succes controles uit. De benzine, die Nepal Oil Company nu verdeelt, zou van betere kwaliteit zijn en dus minder vervuilend.

Sinds het Dashain festival vorig jaar is er veel veranderd in Nepal. Sindsdien is er in de hele Kathmandu vallei continu elektriciteit. Meer dan tien jaar geleden voerde de overheid 'loadshedding' in. Omdat men niet over voldoende elektriciteit beschikte, sloot men op een gecontroleerde manier het elektriciteitsnetwerk af voor bepaalde gebieden. Per gebied kon men zien wanneer er elektriciteit was. De winterperiode was het ergst met soms maar enkele uren stroom per etmaal. Waar de elektriciteit uitviel, namen dieselgeneratoren het over zoals in hotels, ziekenhuizen, zakenkantoren, bedrijven... De mensen thuis behielpen zich met kaarsen en zaklampen.

In het eerste tijdschrift van dit jaar schreven we dat 'de juiste man op de juiste plaats' voor de oplossing van het elektriciteitsprobleem heeft gezorgd. We citeren even:

Kulman Ghising blijft bescheiden en zegt dat hij geen toverstokje nodig had om de vallei ononderbroken van stroom te voorzien. Volgens hem werd het mogelijk gemaakt door vraag en aanbod van energie op een juiste manier op elkaar af te stemmen, door het herstellen van de transformatoren in een aantal stations in het dal en door een beleid te voeren dat een optimale benutting van de beschikbare elektriciteit nastreeft.

Er is nu genoeg elektriciteit en Nepal maakt plannen om stroom te exporteren. Bangladesh toonde eerder al interesse. De ironie wil dat Nepal na Brazilië het land is met het grootste potentieel aan waterkracht.

Nepal is nu ook begonnen met het ontginnen van ijzererts. In het zuiden van het land bevindt zich naar schatting 800 miljoen ton ijzererts.

Nepal zal nog niet direct een welvarende natie worden maar we zien hier en daar toch iets bewegen in positieve richting. Positieve signalen geven het land de extra steun dat het kan gebruiken bij de trage heropbouw.

ONZE PROJECTEN

school in Bhaktapur

Het Cerebral Palsy Centrum in de Brick Children School draait nu op volle capaciteit. Er zijn dagelijks zowat elf kinderen aanwezig in de dagverpleging en in het klasje. Bimal en Anita lieten ons weten dat ze bijzonder gelukkig zijn met dit nieuw initiatief waarbij de plaatselijke gemeenschap ook dit keer nauw betrokken is.

In hun mail schrijven ze: "De toevoeging van het CP-kinderopvangcentrum in de Kopila Nepa en Brick Children School wordt zeer gewaardeerd door dorpingen en bezoekers. De kinderen vinden voordeel in beide programma's. De ouders, vooral de moeders zijn blij en voelen zich aangemoedigd en geholpen om aan verdere depressie te ontsnappen."

Op de ontmoetingsdag van ouders van kinderen met een beperking boden zich nagenoeg 30 gezinnen aan. Tijdens dit oudercontact kreeg het Kopila Nepa team een duidelijk beeld van het aantal kinderen dat lijdt aan hersenverlamming in de naburige omgeving van de Brick Children School.

Er zijn in de eerste fase elf kinderen (maximale capaciteit) ingeschreven die er zowel dagonderwijs als dagtherapie zullen volgen.

Er wordt een extra leerkracht aangesteld door het Kopila Nepa team. Het centrum SGCP, Self Help Group Cerebral Palsy uit Dhapakhel, Lalitpur zorgt voor de medische begeleiding en therapie. De BBCSF zorgt op vraag van het Kopila Nepa team voor een extra medische assistent(e) die zal gestuurd worden door de afdeling Self Help Group Cerebral Palsy. De jaarlonen voor de extra leerkracht en voor de medische assistent(e) bedragen 3 000 euro, wat neerkomt op een maandloon van 125 euro per persoon.

ONZE PROJECTEN

Kort overzicht 2010 – 2017

- 2010: oprichting BBCSF
- 2011: start project Brick by Brick
- 2012: bouw prefab Brick Children School (aardbevingsbestendig) in Siddhipur
- 2013: eerste schooljaar in de Brick Children School en de oprichting van de ngo Kopila Nepa. Patronage door de Vlaamse Unesco Commissie
- 2014: samenwerking tussen het Kopila Nepa team en de plaatselijke gemeenschap. Tweede schooljaar en aangroei aantal leerlingen
- 2015: aardbeving in Nepal. Noodopvang in de Brick Children School en uitgangspunt voor noodhulp. Er worden ook een lerarenlokaal, een extra leslokaal en drie nieuwe toiletten gebouwd.
- 2016: plaatsing van zonnepanelen en de installatie van IT materiaal in de computerklassen
- 2017: Bouw van het Cerebral Palsy Centrum met aangepaste toiletten en keuken. Speciale sanitaire voorzieningen en looppad rond het centrum. Tevens worden een nieuw pad en een nieuwe afsluiting rond de hele school aangelegd.

Financieel overzicht BBCSF 2010 – 2017

- 2010: 4 500 euro aan privé fondsen voor de oude Brick Children scholen
- 2012: bouw eerste Brick Children School BBCSF – 9954,09 euro
- 2013: 20 083,88 euro
- 2014: investeringen in de Brick Children School – 14135,52 euro
- 2015: aardbeving, noodhulp en bouw tweede afdeling school; – 30 502, 47 euro; 5 000 euro noodhulp afkomstig van BIKAS; installatie zonnepanelen en aankoop IT materiaal
- 2016: bouw Cerebral Palsy centrum afdeling BBCSF – 20198,18 euro met 5 000 euro inbreng van BIKAS
- 2017: afwerking keuken en plaatsen omheining – 2033 euro (inbreng IMEC Leuven 1 200 euro). Huurgelden gronden, jaarlonen op contract en een medische assistent(e) voor het Cerebral Palsy centrum – 4 839,93 euro.
- In totaal werd er door BBCSF op zeven jaar tijd 106 244 euro geïnvesteerd in de Brick Children School.

De Brick Children School en het Cerebral Palsy Centrum steunen kan op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met de vermelding van 'BBCSF'. Fiscaal attest vanaf 40 euro (facultatief).

Met dank van de Brick Children, het Kopila Nepa team en BBCSF... Dhanyabad!

Dank aan de provincie Antwerpen voor de jarenlange steun...

EZELSPAD

Op twee plaatsen deed een aardverschuiving stukken van de betonnen trap en van de reling naar beneden glijden. Het eerste punt met de grootste schade was reeds hersteld bij het verschijnen van het vorige tijdschrift. Aan het tweede punt, bij het zes meter diepe gat, was de herstelling toen nog bezig.

Ondertussen kregen we foto's waarop we kunnen zien dat het gat gedicht is en de trap hersteld. De reling ontbreekt nog.

KHANDBARI BARUN SECONDARY ENGLISH SCHOOL

Hierbij de laatste info in verband met de wederopbouw van de school in Khandbari.

In het vorige tijdschrift kon je lezen dat we aan het onderhandelen waren met de Shistri groep voor de bouw van een nieuwe school. Maar na maanden onderhandelen en wachten hebben we uiteindelijk besloten om op zoek te gaan naar een bouwfirmat die aardbevingsbestendige scholen bouwt. Een firma die materialen gebruikt die bestaan uit betonnen kolommen en balken, waarna de muren worden dichtgemetseld met stenen. De Nepalese regering zal aan dit plan vlugger haar toelating geven om te starten met de bouw.

Natuurlijk hangt aan dit project ook een veel groter prijskaartje. Gelukkig kunnen we rekenen op de medewerking van verschillende mensen en bedrijven.

Zoals je kan zien op bijgevoegde foto stonden we vrijdag 30 juni met een infostand van Bikas in Turnhout tijdens 'De nacht van de Gasthuisstraat'. Dit werd ons mogelijk gemaakt dankzij de medewerking van kledingzaak DeVille, die belangeloos toestemming gaf om onze stand daar te plaatsen. We hebben er artisanale producten verkocht zoals advocaat, de haiku bundel 'tussen zwart en wit', handgemaakte pennen en een drankje tegen een zeer democratische prijs.

De opbrengst gaat naar de bouw van de nieuwe school.

Ons volgend evenement is voorzien op zondag 24 september. Daarover kan je meer lezen in dit blad onder de rubriek 'Bikas actief'.

Je kan ons project financieel steunen door je bijdrage te storten op het rekeningnummer van Bikas BE32 2200 7878 0002 met vermelding 'Khandbari school'.

Groeten van Guy Der Kinderen en José Smulders

Dank aan de provincie Antwerpen voor de jarenlange steun...

NIEUWS VAN PARAMENDO ECO FARM

In december bracht Bikas voorzitter Betty Moureaux een bezoek aan de ecologische boerderij van Angnima Tamang in Bharku in het Rasuwa district. Angnima was toen niet thuis, hij was in Kathmandu om aankopen te doen voor de heropbouw van Paramendo.

Hij heeft toen ook een aantal bijenkolonies gekocht om zijn korven te bevolken.

Helaas zijn de bijen allemaal gestorven. Blijkbaar gedijen gedomesticeerde bijen niet in de bergachtige omgeving. Angnima heeft daaruit zijn conclusies getrokken en focust zich nu op de lokale bijensoorten.

Bij nader onderzoek is gebleken dat de plaatselijke bijen de bijen van Kathmandu verjaagd hebben. De lokale bijen doen het nu goed en produceren voldoende honing.

De kersbomen hebben dit jaar in bloei gestaan en hebben een flinke oogst opgeleverd. Ook de jonge boompjes doen het uitstekend.

Angnima zal ook een grasmaaier, die werkt op benzine, aankopen om het zich en zijn helpers gemakkelijker te maken bij het bewerken van de akkers en het onderhoud van de boomgaard.

Angnima was ook uitgenodigd om in China deel te nemen aan een ecologisch landbouwcongres. Dat vond plaats van 18 tot 23 mei in Chengdu. Er waren 350 deelnemers uit meer dan 20 landen. Hij kreeg er twintig minuten de tijd om er te spreken over zijn project, zijn ecologische boerderij Paramendo en over zijn samenwerking met Bikas.

Er is nog veel werk aan de winkel, zowel op het land als in en aan de woning die erg beschadigd is door de aardbeving. Het is moeilijk om studenten en andere geïnteresseerden te moeten huisvesten in een tent.

Wie Paramendo Eco Farm een financieel ruggensteuntje wil geven, kan zijn bijdrage storten op het rekeningnummer B32 2200 7878 0002 van BIKAS vzw met de vermelding 'Paramendo'.

ONZE PROJECTEN

Wil je financieel meehelpen aan de school van Haku – Nesing dan kan dit door te storten op de rekening van Bikas BE 32 02200 7878 0002 met vermelding HAKU.

HAKU – NESING – SANO HAKU: TWEE SCHOLEN IN PLAATS VAN ÉÉN!

In december vorig jaar bezocht ik opnieuw het door de aardbeving zwaar beschadigde dorp Haku en het deeldorp Nesing. Toen kwam de vraag van de dorpsbewoners om hen te helpen met de heropbouw van een school voor de bijna 70 leerlingen van het lager onderwijs.

De schoolgemeenschap kiest resoluut voor een permanent schoolgebouw dat een veel langere levensduur heeft dan een tijdelijk schoolgebouw. Lakpa Sherpa, een jonge architecte van het nabijgelegen Dhunche, ging samen met Ngawa, een bekwame berggids-vriend ter plekke om vast te stellen op welke plaats de school moet komen.

Na overleg besliste de dorpsgemeenschap van Nesing om de bouwgrond aan de school te schenken. Tijdens dit bezoek werd ook nagegaan wat de inbreng van het dorp zelf kon zijn bij dit project.

Bij BIKAS vinden we het belangrijk dat ook de gemeenschap mee het project draagt en dus meehelpt om het te verwezenlijken. Deze inbreng kan zowel financieel, in natura of in arbeid zijn.

De arme Tamang gemeenschap van Nesing kan onmogelijk een financiële bijdrage leveren en materialen hebben ze niet. Daarom besloten ze om te helpen bij het transport (dragen) van de goederen tot het in dorp, ook bij het aanreiken van de materialen tijdens het bouwen.

Ieder gezin zal drie dagen gratis arbeid leveren. Achteraf zullen zij een eerlijke vergoeding krijgen voor hun arbeid. Met deze werkwijze dragen we ook bij aan de lokale economie. Geschoolde

arbeiders zullen van elders moeten komen en uiteraard door BIKAS betaald.

De procedure om een permanente school te bouwen is in Nepal een veel langere (calvarie) weg dan voor tijdelijke gebouwen. Een hoop instanties moeten de aanvraag goedkeuren, zowel lokaal als nationaal wat enkele maanden kan duren.

Ondertussen heeft men in Nesing alle handtekeningen en vingerafdrukken (niet iedereen kan schrijven) van heel de dorpsgemeenschap verzameld om afstand te doen van de grond die aan de school wordt geschonken.

De eerste plannen werden ondertussen door Lakpa, de architecte, gemaakt en worden door een bevriend Belgisch burgerlijk bouwkundig ingenieur nagezien. Uiteraard moet de school aardbevingsbestendig zijn, een voorwaarde die niet alleen wij maar ook de Nepalese regering eisen.

We hopen dat deze papieren rompslomp vlot zal verlopen en dat de architecte haar plannen grondig en plichtsbewust afwerkt. Pas nadat dit administratieve proces volledig afgerond is, kunnen we effectief gaan bouwen.

We denken dat, met de komende lokale verkiezingen en het re-genseizoen in het vooruitzicht, we de eerste steenlegging in het najaar mogen verwachten.

Ons geduld en vooral dat van de mensen van Nesing wordt nog even op de proef gesteld terwijl er achter de schermen toch vlijtig wordt verder gewerkt.

Betty Moureaux
Voorzitter Bikas

ONZE PROJECTEN

Als je dit project wilt steunen, dan is jouw bijdrage erg welkom op het rekeningnummer BE 32 2200 7878 0002 van BIKAS vzw, met als vermelding 'Vrienden van Paul en Carine'.

VAN SCHOOL TOT SCHOOL

BALTHALI DREAMS – PUJA

We ontmoetten Puja Dhungana voor het eerst in 2013. Toen was ze 12 jaar oud. Ze kwam ons tegemoet toen we door Balthali aan het wandelen waren. Ze was omringd door een heleboel vrienden en ze nodigde ons uit in haar huis. Het aanbod van water of zelfgemaakte limonade wezen we af, bang als we waren van ongezuiverd water. Toen bood Puja's mama ons een gekookt ei aan...

Puja's ongedwongen, optimistische houding en haar leergierigheid troffen ons al bij de eerste ontmoeting.

Puja zingt vol overgave. "Muziek en poëzie zijn mijn hele leven," zegt ze. Daarnaast wil ze sociaal werk doen in haar dorp. Via vzw YouBridge kreeg ze na de aardbeving een laptop en via BIKAS een opleiding om met de laptop te werken. Ze gebruikt hem om de leerstof te herhalen en trekt er op vrije zaterdagen mee naar de nog armere schooltjes in de Tamangdorpen in de omgeving. Ze toont er animatiefilmpjes aan de kinderen en heeft ook een rugzakje mee, vol kinderboeken en educatieve materialen, 'Puja's travelling library'.

Puja heeft haar eigen aardappelveldje, met de opbrengst ervan betaalt ze haar studies.

Dat Puja op haar 17de nog naar school gaat, is geen evidentie. Vroeger werd aan onderwijs voor meisjes weinig belang gehecht. Meisjes werden uitgehuwelijkt, waarom zouden ze dan studeren? Puja's moeder trouwde op haar 13e en kreeg geen opleiding, maar ze wil ervoor zorgen dat haar dochters zo lang school lopen als ze zelf willen, ook al is de economische situatie van het gezin moeilijk. Puja is vastbesloten: "We kunnen alles doen wat we

wensen," zegt ze. "Ik wil studeren. Ik wil muziek leren en zingen. Ik wil mijn dorp dienen. Ik wil dat dit dorp, deze maatschappij en mijn natie het goed doen."

Balthali ligt aan de rand van de Kathmanduvlei, in het district Kavre. De inwoners zijn in hoofdzaak landbouwers en het zijn vooral de vrouwen die op het land werken, want veel mannen werken in het buitenland. Kavre is één van de districten die hard getroffen werden door de aardbeving van 2015, maar gelukkig was er in Balthali alleen (aanzienlijke) materiële schade. De meeste mensen leven nog in tijdelijke woningen van metalen platen, hun vee woont in de onbruikbare huizen. In Balthali ondersteunen wij een cultureel-pedagogisch project van de ngo Solar Cinema Nepal. Het project richt zich voornamelijk tot jonge tienermeisjes in het dorp. Zij krijgen ICT-vorming en ondersteuning bij hun studies. Het pedagogische luik van het project wil de plaatselijke scholen helpen om de kwaliteit van het onderwijs op te tillen. Verder leidt Solar Cinema Nepal in tal van Nepalese dorpen de mensen op om zelf hun eigen situatie te verfilmen. De daaropvolgende vertoning in het dorp leidt tot discussie en bewustwording. Solar Cinema Nepal beschouwt cultuur als middel tot emancipatie. In de nabije toekomst zullen ook tienermeisjes korte films maken over hun eigen leven, dromen en ambities.

Op www.bikas.org kan je alvast 'Balthali Dreams – Puja' bekijken, een film van 10 minuten waarin Puja over haar leven vertelt.

Met dank aan Solar Cinema Nepal, BIKAS vzw, Zonta Aalst, Sint Vincentius Instituut Gijzegem, YouBridge en de Vrije Gesubsidiëerde Lagere School van Gijzegem, die het project in Balthali en de film over Puja mogelijk maakten.

ONZE PROJECTEN

SCHOOL LULANG

Lulang is gelegen in het Myagdi district in de Dhaulagiri zone, op 2 000 meter hoogte op een heuvel ten noordwesten van Takam. Van daaruit is het slechts bereikbaar via een bergpad op zowat 5 uur stappen. Lulang telt ongeveer 1 200 inwoners.

De school van Lulang liep steeds gevaar te kunnen instorten door een aardverschuiving bij zware regenval, zoals tijdens de moesson. Ook de lager gelegen woningen en velden zouden dan getroffen worden. Op vraag van de lokale gemeenschap gaf Bikas financiële steun bij het ondersteunen van de speelplaats. Uit te voeren door een dikke muur te bouwen van schanskorven gevuld met stenen en verankerd in de berghelling. Ondertussen is die stutmuur klaar. De totale kost van het project werd in 2014 op 44 558 euro geschat. Bikas heeft hiervan 25 132 euro voor zijn rekening genomen. De ruimte tussen de school en de muur doet nu dienst als speelplaats, maar moet nog aangevuld worden met aarde. Dit werk zal de gemeenschap op eigen kosten uitvoeren..

Om het geheel voldoende veilig te maken voor de spelende kinderen zal ook nog een omheining rond de speelplaats nodig zijn. Hiervoor wordt aan Bikas financiële hulp gevraagd. Het risico dat kinderen van de muur kunnen vallen, is immers groot. De omheining maakt geen deel uit van het oorspronkelijke project. Het plaatselijk comité deelde aan Gaby Roegiers, projectverantwoordelijke Bikas, mee dat de bouw van die omheining iets meer dan 7 000 euro zou kosten wat, zelfs als er rekening wordt gehouden met het dure transport, toch erg veel lijkt te zijn. Gaby heeft meer uitleg gevraagd, maar er is tot hiertoe nog geen antwoord op gekomen.

Heel recentelijk is nu een crisissituatie ontstaan voor de Lulang school. Door zeer hevige regenval zou de stutmuur van schanskorven enigszins gekanteld zijn. Als de muur zou omvallen, zijn dodelijke slachtoffers niet uitgesloten. Niet enkel de kinderen die les volgen in de school, ook de bewoners van een woning vlak aan de voet van de stutmuur lopen grote risico's. Hetzelfde voor de mensen in de nog dieper gelegen huizen. Vandaar dat het Shree Lulang Basic School Play Ground Construction Committee opnieuw de hulp inroept van Bikas om mee het gevaar te helpen bedwingen. Projectverantwoordelijke Gaby Roegiers heeft gevraagd dat het comité deskundigen voorstellen laat maken hoe dit kan aangepakt worden. Ook zijn foto's gevraagd, maar door de afgelegen ligging en het ontbreken van internet aldaar zijn die nog niet binnen.

We houden je op de hoogte via dit tijdschrift en via onze website.

**Financiële steun voor dit project is nog steeds welkom via de rekening van Bikas
BE32 2200 7878 0002 met de vermelding 'Lulang'.**

Dank aan de provincie Antwerpen
voor de jarenlange steun...

ONZE PROJECTEN

KHANDBARI HOSPITAAL

Khandbari bevindt zich in het Sankhuwasabha district op de flank van de Makalu in de Himalaya.

De familie Wouters-Schrijvers en Forum Nepal uit de Antwerpse Kempen trekken zich al meer dan tien jaar het lot van het Khandbari hospitaal aan. Shanti, de adoptie dochter van het echtpaar Wouters-Schrijvers bracht destijds een bezoek aan Khandbari en vertelde thuis uitvoerig over het bergdorp. Haar verhalen werkten aanstekelijk zodat ook haar ouders een bezoek brachten aan Khandbari. Ze onderhouden er nu financieel twee petekinderen. Buiten kleding, voeding en een dak boven het hoofd vinden ze educatie en gezondheidszorg enorm belangrijk. We laten Marian Schrijvers nu zelf aan het woord:

We brachten destijds voor het eerst een bezoek aan het plaatselijk ziekenhuis dat toen in een erbarmelijke staat verkeerde. Samen met mijn man José en onze vrienden van Forum Nepal namen we het initiatief om geld in te zamelen zodat we hulp konden bieden aan het noodlijdende hospitaal. Op regelmatige basis organiseerden we diverse activiteiten in de provincie Antwerpen, met expliciet de aandacht op ons project in Khandbari.

Het hospitaal in Khandbari vormt het centrale punt voor meer dan 30 gezondheidsposten in de omgeving. Die posten zijn veelal enkel via bergpaden te bereiken. De uiterste afgelegen Khandbari regio wordt nog regelmatig geteisterd door tyfus, diarree en andere ziekten. In de meeste dorpen daar wordt water uit beken en rivieren gebruikt wat dikwijls de oorzaak is van allerlei infecties. De ziekten kennen soms epidemische vormen, zoals in 2012 – 2013 toen het ziekenhuis als het ware overspoeld werd door ernstig zieken.

Ook het begeleiden van bevallingen, al dan niet met complicaties, verloopt niet optimaal. Zelfs vanuit het regionale hospitaal is doorverwijzing dikwijls nodig, wat gezien het acuut karakter niet altijd haalbaar is. Dit dilemma wil men dan ook wegwerken.

Het hospitaal wil zelf alle handelingen voor stad en omgeving kunnen stellen, zeker wat de bevallingen betreft. Vandaar is vooral een betere uitrusting voor een bevallingskamer noodzakelijk. Zo kan het hospitaal ten volle zijn centrumfunctie voor de gezondheidsposten opnemen. Zo komt ook de gezondheidszorg in tijdsafstand en in kwaliteit bij de zorgbehoevenden terecht.

Chirurg, Nepalkenner en BIKAS bestuurder Dr. Maurits Vreugde nam verschillende keren contact op met de medische staf van het Khandbari hospitaal. In overleg met de betrokkenen ter plaatse maakte hij een omschrijving van de materialen die de behoefte aan verbetering tegemoet kunnen komen. Daaruit bleek als prioriteit de autonome energievoorziening voor medische apparatuur, vooral in de verloskamer.

De kostprijs van dit project bedraagt in totaal 19 500 euro, waarvan we vanuit de provincie Antwerpen 6 825 euro financiële steun mochten ontvangen. Ongeveer 13 000 euro is afkomstig uit de activiteiten die georganiseerd werden en fondsen die verworven werden via organisaties, scholen, gemeenten, instellingen en lokale werkgroepen uit Wijnegem, Gierle, Mol en Geel.

We organiseerden filmvoorstellingen, fototentoonstellingen, kookmomenten, festivals, themadagen over Nepal, wandeltochten... Ook de gemeentelijke raden voor ontwikkelingssamenwerking van Wijnegem en Mol verleenden financiële steun. Vergeten we vooral BIKAS niet die ons begeleidt en ook financieel ondersteunt.

De onderhoudskosten worden nu reeds gedekt door de bijdragen van de patiënten, het Village Development Committee (VDC) en de overheid in naam van o.a. Khandbari District Health Office. Er zijn door de lokale gemeenschap contractuele verplichtingen opgesteld voor het onderhoud en brandstofvoorziening van de generator en de medische materialen.

"Our hearts beat with the same blood", Aldus Jane Goodall

Je kan ons project steunen door je bijdrage te storten op de rekening van Bikas BE32 2200 7878 0002 met de vermelding 'hospitaal Khandbari'.

De mensen uit Khandbari en omgeving, de familie Wouters-Schrijvers en Forum Nepal danken jullie van ganser harte, dhanyabad...

Marian Schrijvers, projectleider Khandbari hospitaal

SOLIDARITEITSPRIJS DE STANDAARD 2017

Met deze affiche nam de Vlaamse afdeling van Bikas deel aan de wedstrijd 'Solidariteitsprijs De Standaard'. We zijn echter niet tot bij de 24 geselecteerden geraakt. We willen de lezers toch met onze affiche laten kennismaken.

Het ontwerp is van Tom Belmans
– Creating graphic communication –
uit Edegem; <http://blmns.be/>

WAT IS ER GEBEURD MET DE HILLARY STEP?

NOG IN VOORRAAD

FOTOBOEK NEPAL

Samengesteld door de West-Vlaamse kunstfotograaf Erwin Merckx. Het boek telt 82 bladzijden bestaande uit foto's die Erwin in Nepal maakte, geïllustreerd met tekeningen van 18 stripauteurs waaronder Eric Heuvel en Paul Geerts. Kostprijs 20 euro.

TUSSEN ZWART EN WIT

Poëziebundel met haiku's van Hilde Devos over 'momenten van leven', geïllustreerd met tekeningen in Chinese inkt van Joor Verhoeven. Het boek telt 128 pagina's in liggend A5 formaat en het kost 18 euro.

Meer info: info@bikas.be

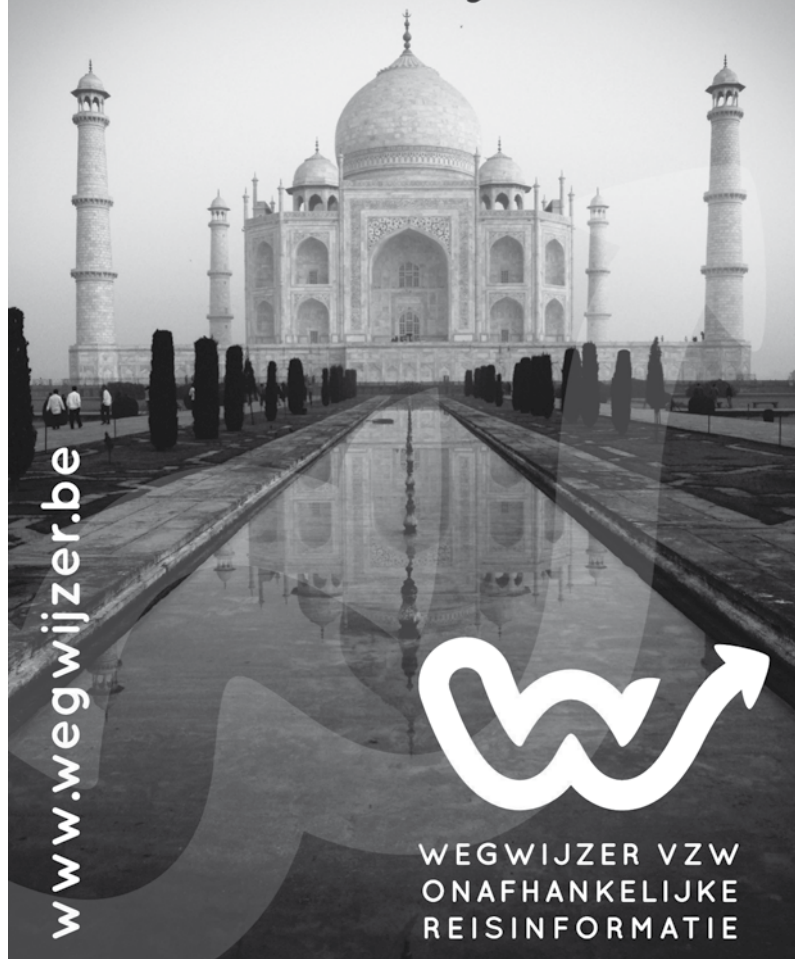
Er zou een stuk van de Mount Everest ingestort zijn: de Hillary Step heeft de aardbeving van 2015 volgens de berichten niet overleefd. De berg is niet kleiner geworden maar de beklimming zou wel eens gevaarlijker kunnen worden.

De Hillary Step bevindt zich op een hoogte van 8 790 meter en is 12 meter hoog. Die verticale wand is vernoemd naar Sir Edmund Hillary die samen met zijn sherpa Tenzing Norgay in 1953 als eerste de top van de Mount Everest bereikte.

De Britse alpinist Tim Mosedale heeft het nieuws bekend gemaakt aan de krant The Guardian. Volgens hem is de indrukwekkende rotsbarrière ingestort en blijven er alleen nog losse rotsblokken over. Waarom de vernieling nu pas bekend is, is omdat sneeuw de zuidoostelijke kam van de berg bedekte.

Maar volgens Nepalese bergbeklimmers zou de Hillary Step nog intact zijn. Ze zeggen dat de Brit zich vergist heeft. De verwarring zou ontstaan zijn doordat er veel sneeuw ligt op de berg. Ook werd dit seizoen vaak een andere klimroute gebruikt richting top. Vanaf dat pad zou het herkenningspunt niet goed zichtbaar zijn.

Reisverslagen > Reisbibliotheek
Reiskrant > Reiskrant > Reiskrant

BIKAS ON LINE

Buiten onze website zijn we ook te vinden op Facebook, zoek naar Bikas België-Belgique ... en wordt vriend van Bikas!

HET BIKAS TIJDSCHRIFT IN KLEUR???

Dat kan als je over een e-mail adres beschikt. Stuur je e-mail adres naar de redactie via irene@bikas.be - met de vermelding 'Bikas tijdschrift digitaal'. Uiteraard kan je ook de papieren Bikas blijven ontvangen, vermeld dan 'Bikas tijdschrift digitaal EN per post'.

HET BIKAS BESTUUR STELT ZICH VOOR

In de in 2017 reeds verschenen tijdschriften kon je al kennismaken met onze voorzitter Betty Moureaux, onze secretaris Peter David, onze penningmeester Daniel Hendrix en onze webmaster Omer D'Hondt. Deze keer is het de beurt aan onze twee ondervoorzitters.

Karel Arets
ondervoorzitter Vlaanderen

Van jongs af aan is wandelen iets waarmee ik opgegroeid ben. Vroeger moest alles te voet want een fiets konden wij ons niet veroorloven. Met de jeugdbeweging zwierven we langs Vlaamse wegen. Als monitor volgden de Ardennen en later Zwitserland.

Pas toen ik een vijftiger was, vertelde iemand op het werk mij over Nepal. Toen is de link met Bikas voor het eerst gelegd. Via dorpsinitiatieven omtrent de Noord-Zuid werking ben ik meer en meer betrokken geraakt.

Het duurde tot 2011 voor ik mijn eerste groepsreis naar Nepal maakte. Met 15 onbekenden werden we ondergedompeld in een totaal andere cultuur en levenswijze. Nadien is je denken veranderd en sta je anders tegenover het leven.

In 2014 keerden we terug niet alleen om de Everest-regio te bezoeken maar vooral om de mensen terug te ontmoeten. De immense natuur is overweldigend, je voelt je er nietig, maar het zijn de Nepalezen die bij blijven. Overal word je vriendelijk ontvangen, ook als ze niet veel met je kunnen delen.

Claude Van Collie
Onder-Voorzitter Wallonië

Sinds mijn prille jeugd zijn de bergen met hun adembenemende vergezichten een echte passie.

Klimmen leerde ik op de rotsen langs de Maas, dankzij de stages die de Belgische Alpine Club organiseerde. Ik leerde er de klautertechnieken en afdalen met dubbel touw samen met de ere-voorzitter van de Club Paul De Gensf. Aan hem dank ik verscheidene klimbrevetten.

Een wereld van echte vriendschap en solidariteit waarmee ik nog steeds in contact ben en waar ik heel veel genoeg aan beleef.

Van speleologie tot via ferrata en beklimmingen, toerde ik door Alpen en Pyreneeën met als uiteindelijk doel de top van de Mont Blanc te bereiken.

Gletsjers leerde ik overwinnen met de berggidsen van Chamonix en de BAC.

Na de aardbeving vroeg men in het dorp hoe het in Nepal was. Zo ontstond voor mij de officiële samenwerking met Bikas.

Ondertussen ben ik ondervoorzitter voor Vlaanderen en samen met een dorpsgenote (oud-voorzitter) hebben we al heel wat activiteiten achter de rug om verschillende projecten van Bikas te steunen.

Een deel van de missie van Bikas indachtig (het stimuleren van duurzaam toerisme naar Nepal) gaan we in oktober dit jaar met een groep van 20 mensen, van wie de meesten het land niet kennen, terug naar Nepal. Hopelijk ervaren zij ook de schoonheid van de natuur en de cultuur maar vooral de moed en de volharding van de mensen die steeds weer verder willen, ook na al de tegenslagen.

Tevens een warme oproep voor allen die dit lezen: blijf onze projecten steunen want er is nog veel te doen; het einde is nog niet in zicht.

Dhanyabad (dankjewel)

Toen ik eindelijk een aantal bergtoppen beklom van 3 à 4 000 m werden mijn kinderdrömen werkelijkheid.

Maar voor mij zijn de bergen het mooist in de winter. Ik hou dan ook van gelijk welke glijdsport die ik in de ons omliggende landen beoefen.

In september 2004 ter gelegenheid van een krachttest, sprak mijn sportdokter Emmanuel Collard, met wie ik regelmatig de bergen introk, mij over een trek in Nepal en een bezoek aan humanitaire projecten in Kathmandu.

Hij nodigt me uit op een vergadering in Berchem met Jos Gobert voorzitter van Bikas.

Enthousiast bood ik mijn diensten aan om mee te werken aan de Nepalprojecten. Dr Collard die, omdat hij ook sportdokter was bij een voetbalclub uit eerste klasse, bood dan zijn ontslag aan bij Bikas en stelde mij voor om hem te vervangen.

Mijn eerste Nepalreis dateert van maart-april 2006. Ik beleef er uitzonderlijke dagen met de inhuldiging van projecten en dit samen met Milan Dharel van CWISH (Women and Children Community Development Program).

We mochten het lint doorknippen in twee dorpen gelegen in het Nawalparasi-district: Sardi en Durkhot.

Het "Jean Vallon Dispensary" genoemd naar Jos Gobert's vriend en alpinist, een hangbrug voor voetgangers en twee scholen voor lager en secundaire onderwijs.

Daarna ben ik vertrokken naar Morang in gezelschap van Shanti Adhikari om twee secundaire scholen in te huldigen in Hatimuda bij Biratnagar. Het uitzonderlijk emotioneel onthaal door de kinderen en hun ouders en het Nepalees ritueel met al zijn praal en tradities blijven voor mij herinneringen aan een bijzondere dag om nooit te vergeten (29 maart 2006).

Het was een hartelijke en feestelijke ont-

moeting met de Nepalese bevolking die dit allemaal voor ons had georganiseerd. Grandioos !

Een markante periode voor Bikas, was de steun van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor een driejaarlijks programma 2007-2010, waardoor onze vereniging een globale subsidie van 100 000 euro kreeg toegewezen. Het doel was projecten te ontwikkelen in het kader van 'het voorkomen van conflicten'. Het was een Belgisch initiatief dat tijdens de Nepalese burgeroorlog was genomen en tot 10 jaar na de val van de monarchie in voege bleef.

"Niets draagt meer bij tot de zielenrust dan zijn hart te openen voor diegenen die het zo broodnodig hebben".

Claude

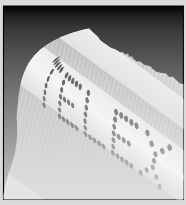
WANDELREIZEN
SPECIALIST IN NEPAL

ANDERS REIZEN

ANDERSREIZEN.BE/NEPAL

- in groep
- individueel op maat

BERGBEKLIMMER VERSTOPTE ZICH IN EEN GROT

Na een klim van 7 010 meter op de Mount Everest, omdat hij niet genoeg geld had om de toegangsprijs van 10 085 euro te betalen. Er hangt hem nu een gevangenisstraf boven het hoofd. Hij kan bovendien vijf jaar uit Nepal gebannen worden of een verbod van tien jaar krijgen om in het land te mogen klimmen. De Zuid-Afrikaanse bergbeklimmer Ryan Sean Davy was niet te spreken over het gedrag van de bewakers. "Ik werd zo hard lastig gevallen door hen en ik dacht echt dat ze me dood zouden stenigen. Ze behandelden me als een moordenaar." Zijn paspoort werd in beslag genomen en hij moet een borgsom van 22 000 dollar betalen. Davy blijft ervan overtuigd dat hij uit zijn benarde situatie zal geraken en dat hij op een dag een tweede poging zal ondernemen om de top te bereiken. Hopelijk beschikt hij dan over voldoende financiële middelen want laten we niet vergeten dat het entreegeld voor de Everest een broodnodige bron van inkomsten is voor het arme land.

DODELIJK SEIZOEN IN DE HIMALAYA

Op 24 mei vonden reddingswerkers de lichamen van vier bergbeklimmers. Het ging om twee buitenlanders en hun twee Nepalese gidsen. De dodentol komt daarmee dit seizoen op tien, een van de dodelijkste ooit op de Everest. De klimmers werden gevonden op 7 950 meter hoogte, in kamp 4, het laatste kamp voor de top. De reddingswerkers waren eigenlijk op zoek naar een Slovaak, die half mei omkwam, samen met een Amerikaan, een Indiër en een Australiër. Eerder op het seizoen kwamen een 85-jarige Nepalese recordzoeker en de Zwitserse extreemsporter Ueli Steck om het leven, deze laatste tijdens de beklimming van de 7 900 meter hoge Nuptse. Het seizoen kende een erg veranderend weerbeeld, met sterke winden en soms ongewoon lage temperaturen. Nepal heeft dit jaar in totaal 375 vergunningen aan buitenlandse klimtoeristen afgeleverd. Daar was ook de Belg Stef Wolpunts bij, lid van de Belgische luchtmacht, die de top van de Lhotse (8 516 meter) haalde.

GEEN OUDERDOMSRECORD OP DE MOUNT EVEREST

De 85-jarige bergbeklimmer overleed aan hartproblemen tijdens zijn recordpoging om als oudste mens ooit de Everest te bedwingen. In ons vorige tijdschrift schreven we dat de moedige senior op Paaszondag aan zijn klim zou beginnen. Min Bahadur Sherchan was 77 toen hij in 2008 de top van Everest bereikte en meteen recordhouder als oudste klimmer. Twee jaar later verloor hij zijn titel aan de 80 jarige Japanner Yuichiro Miura. Sherchan wilde dat record breken en hij had stevig getraind. Nadien was hij van plan om als ambassadeur voor de vrede conflictgebieden te bezoeken. Het heeft niet mogen zijn, hij overleed in het basiskamp op de Everest aan een hartstilstand. Sherchan was geen onbekende in de Himalaya. In 1960 begon hij voor de Nepalese regering expedities te begeleiden. Later deed hij het 'kalmer' aan en werkte hij aan de bouw van wegen en dammen, kweekte appels en runde hij een aantal hotels in Kathmandu.

VRACHTVLIEGTUIGEN CRASHEN

Einde mei crashte een vrachtvliegtuig op een akker nadat een landingspoging in Simikot moest afgebroken worden wegens het slechte weer. De piloot kwam om het leven, twee bemanningsleden werden zwaargewond. Drie dagen eerder vloog een vrachtvliegtuig door nog onbekende redenen tegen een rotswand in de buurt van de Everest. Het toestel had net de landing ingezet richting van het vliegveld van Lukla, één van de gevaarlijkste ter wereld. De piloot en co-piloot overleefden de crash niet, een vluchtbegeleidster raakte zwaargewond. Begin juni doken videobeelden op van het ongeval waarop te zien is hoe het toestel van Summit Air te laag vloog. Het botste tegen de bergwand waarop de landingsbaan is gebouwd.

GROTE KUIS OP DE EVEREST

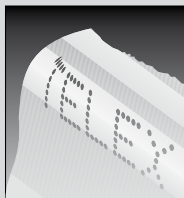
In mei werd de hoogst gelegen vuilnisbelt ter wereld vijf ton lichter gemaakt. Het gaat vooral om gasflessen, touw, tenten, conserven en allerlei soorten plastic. De Franse ngo Montagne et Partage die de opruimingsactie organiseerde, trekt aan de alarmbel omdat Nepal, een land met 30 miljoen inwoners, geen enkel recyclagebedrijf heeft. De poetsbeurten op de Everest zijn ook niet gratis en de sherpa's willen uiteraard een degelijk loon voor de geleverde hoogtearbeid. Het meeste afval werd geruimd in het basiskamp op 5 300 meter hoogte. Maar de Everest is nog steeds niet afvalvrij want nog eens vijf ton vuilnis ligt op de flanken en is niet meteen zichtbaar.

INDIASE SATELLIET VOOR ZUID-AZIË

Het grootste Zuid-Aziatische land, India, heeft een communicatiesatelliet gelanceerd als cadeau voor de buurlanden. Met dit charmeoffensief probeert India de Chinese invloed af te wenden. De Indiase premier Narendra Modi beloofde bij zijn verkiezing de banden met de buurlanden Sri Lanka, Nepal en zelfs Pakistan aan te halen. Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, Nepal, Sri Lanka en de Maldiven verklaarden al gebruik te willen maken van de satelliet. Deze kan gebruikt worden voor televisiesignalen, communicatie voor geldautomaten en zelfs als back-up voor gsm-netwerken. Buurland Pakistan liet weten de satelliet niet te zullen gebruiken. India en Pakistan hebben historisch gezien een moeilijke relatie omwille van het grensgebied Kashmir waarvan beiden verklaren eigenaar te zijn.

LEEFTIJDSLIMIET OP DE EVEREST?

De grootste Nepalese alpinistenvereniging wil bij de overheid een leeftijdslimiet bepleiten voor mensen die de Mount Everest willen beklimmen. Dit voorstel komt er na het overlijden van de 85 jarige Sherchan tijdens zijn recordpoging om als oudste mens de top te bereiken. "We pleiten al 10 jaar voor een leeftijdslimiet van 16 tot 76 jaar," zegt Ang Tshering Sherpa, voorzitter van de alpinistenvereniging en tevens zaakvoerder van Asian Trekking. Maar er komt veel kritiek op zijn voorstel, vooral van de lokale bevolking die moet leven van het bergtoerisme. Ook mensenrechtenorganisaties stellen zich terughoudend op. Slechts weinigen van de dodelijke slachtoffers op de Everest waren ouder dan 75. Een verbod voor klimmers jonger dan 16 jaar is reeds van kracht. De Tibetaanse (Chinese) kant van de berg mag niet beklommen worden door alpinisten jonger dan 16 en ouder dan 60.

NEPAL WIL HOOGTE VAN DE EVEREST OP-NIEUW OPMETEN

Er wordt immers getwijfeld of de berg nog 8 848 meter hoog is. Die zou gekrompen kunnen zijn door het smelten van de ijskappen en door de aardbeving. Maar de berg zou ook kunnen gegroeid zijn door de verschuiving van de continentale platen. In 1856 werd de Mount Everest voor het eerst gemeten door een expeditie die werd geleid door de Brit Sir George Everest, naar wie de berg ook is vernoemd. Toen werd een hoogte gemeten van 8 840 meter boven zeeniveau. In 1955 werd de hoogte bijgesteld naar 8 848 meter en dat is tot op vandaag de officiële meting gebleven. Kostenplaatje voor een nieuwe meting: 1,3 miljoen euro. Om dat te kunnen betalen, zal Nepal de inkomsten gebruiken die ze krijgen door de verplichte vergunningen voor het beklimmen van de berg, die zowat 25.000 euro kosten.

SPANJAARD BEKLOM IN ÉÉN WEEK DE MOUNT EVEREST TWEE KEER

Zonder vaste touwen of extra zuurstof beklom de 29-jarige Spanjaard Kilian Jornet in mei de Everest twee maal in één week. Een unieke prestatie die niet was gepland. Jornet, een ervaren alpinist, moest bij zijn terugkeer in het basiskamp na

zijn eerste beklimming eerst herstellen van een voedselvergiftiging vooraleer hij aan zijn tweede beklimming kon beginnen. Dergelijke klim vraagt heel wat van het lichaam maar boven de 8 000 meter wordt het zelfs gevaarlijk. In de 'Death Zone' kunnen de temperaturen erg laag zijn waardoor lichaamsdelen sneller zullen bevriezen. Door de extreme koude is ook de dikke sneeuwlaag spekglad met grote risico's op uitglijden. Ook de sterke wind en het lage zuurstofgehalte vormen een extra gevaar voor de klimmers. In de 'Death Zone' is er twee derde minder zuurstof dan op zeeniveau

VIJF JAAR NA MOORD GEVEN NEPALESE AUTORITEITEN LAATSTE STOFFELIJKE RESTEN VRIJ VAN VLAAMS MEISJE

Vijf jaar na de gruwelijke moord op Debbie Maveau (23) lag de arm van de West-Vlaamse nog steeds in een mortuarium in Nepal. Jarenlang voerden de ouders een eenzame strijd om Debbie's laatste stoffelijke resten terug naar België te halen. De Nepalese autoriteiten werkten amper mee tot er in mei eindelijk een doorbraak kwam. Rudy Devos, stiefvader van Debbie is naar Kathmandu getrokken om de kist met het lichaamsdeel naar Kortrijk te begeleiden. Het was altijd de wens van moeder Rita om de as van haar dochter in een halsketting om haar nek te dragen. Debbie werd in 2012 tijdens een solotrektocht in Langtang door een onbekende verminkt en vermoord.

ANG TSHERING SHERPA & JO LOGGHE...
+45 jaar ervaring!
 MET ZOON DAWA STEVEN SHERPA, BERGBEKLIMMER
 EVEREST, LHOTSE, CHO OYU, GREAT HIMALAYA TRAIL

NEPAL - TIBET - BHUTAN - SIKKIM
 • RONDREIZEN • TREKKING • RAFTING • SAFARI • HOTELRESERVATIE • VLIEGTUIGBOEKINGEN • EXPEDITIES

ASIAN TREKKING
 Estd. 1982

P.O. Box 3022 Thamel, Kathmandu, Nepal
 Phone: 00977 (1) 4424249 / Fax: 00977 (1) 4411878
 E-mail: info@asian-trekking.com / www.asian-trekking.com

Contactadres en info:
 Astridlaan 39, 8310 Assebroek
 Email: astrek@scarlet.be / Tel: 0473 32 65 87

SOLIDARITEITS- NAMIDDAG IN OUD-TURNHOUT

José Smulders en Guy Der Kinderen nodigen iedereen uit om gezellig samen te zitten rond hun project in Khandbari, de bouw van een nieuwe school.

Het startsein wordt om 12 uur gegeven met een uiteenzetting over de Barun Secondary English School. Aan de hand van foto's zullen ook andere projecten van Bikas aan bod komen.

Nadien kan men aan tafel plaatsnemen voor een solidariteitslunch bestaande uit soep, hoofdgerecht en dessert, dit voor de prijs van slechts 25 euro.

Om deze namiddag te besluiten, is er een kort optreden voorzien van Micha Marah en Margriet Hermans, allebei afkomstig vanuit Oud-Turnhout.

Zondag 24 september vanaf 12 uur
Ontmoetingscentrum De Djoelen, zaal De Knaap,
Steenweg op Mol 3, 2360 Oud-Turnhout

Inschrijven kan tot en met vrijdag 15 september
op bikasnepal@outlook.be

GIFTEN

Voor een gift van 10 euro per jaar ontvang je ons trimestrieel tijdschrift (zwart-wit) per post en/ of online in kleur. Vanaf een gift van 40 euro ontvang je een fiscaal attest. Je kan ons steunen op het nummer BE32 2200 7878 0002 op naam van Bikas vzw.

Molenfeesten Zondag 6 augustus aan de molen te Gierle

9u30 Oogstmis

10u15 Start Giel Mert

Gliese verenigingen & projecten stellen zich voor
Kinderanimatie door Jeugdharmonie Gierle
Doorlopend verhalenvertelling voor kinderen
Piramidebouw door Waterskiclub
Springkasteel

Molen is in werking en kan bezocht worden

11u30 Start Barbecue

€15 voor volwassenen, € 8 voor kinderen -12jaar

Bij voorkeur inschrijven op molenfeesten.gierle@hotmail.com

of bellen naar 014/88.00.58

met vermelding van naam, adres en aantal personen

De opbrengst gaat naar de projecten Bikas (Nepal),
Balavikas (India), Mèsi Anpil (Haïti) en Hourra!!! (Burkina Faso)

1065 Jef Van Bovenel 0493767.81.41

WWW.BIKAS.ORG

Onze webmaster Omer D'Hondt is ondertussen volop bezig om onze website volledig drielijg bruikbaar te maken. Heb je suggesties? Mail ze dan door naar omer@bikas.be.

REDACTIE

De redactie van het BIKAS tijdschrift is in handen van Irene Van Driessche, bestuurslid Bikas. Je kan haar mailen en info toesturen op het e-mail adres irene@bikas.be. Alle info over acties ten voordele van Bikas en Nepal zijn welkom. Ook reiservaringen en -tips, interessante weetjes...

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL

'BIKAS' ASSOCIATION VZW

colofon

Vol.28, n°3 - juli / augustus / september 2017 – Afgiftekantoor: GENT-X Erkenning : P206908

Steun: 10 EURO op rekening **BE32 2200 7878 0002** op naam van Bikas Association vzw. (fiscaal attest voor giften vanaf 40 EURO)

Verantwoordelijke uitgever: Irene Van Driessche, irene@bikas.be **Secretariaat:** Mariëtte Ballegeer, Van Dornestraat 144, 2100 Deurne, België (alle briefwisseling op dit adres)- tel. 03 324 13 26 - info@bikas.be - www.bikas.be - Ondernemingsnummer Bikas 476 058 875 - Ook een franstalige Bikas is verkrijgbaar, vraag informatie op het secretariaat - Opmaak en druk : www.dewrikker.be